

dala v letu 1901 3 milijone 176 tisoč kron, v 1902 letu 3 milijone 329 tisoč kron. Pri njej znaša toraj dorastek na teh posojilih 153 tisoč kron in čisti dobiček pa znaša, kakor ga je „Domovina“ priobčila, 34 tisoč kron.

Te številke pač dovolj jasno dokazujejo, da se hranilnica (šparkasa) celjskega mesta lahko ponaša z velikim dorastkom vlog in hipotekarnih posojil a vendar nima več čistega dobička, kakor 33 tisoč kron, toraj manj, kakor posojilnica! Iz tega razvidi pač lahko vsakdor, da se pri mestni hranilnici pazi na prid in hasek drugih, posebno manjših posestnikov, da se ti nikakor ne izsesajo.

Največji čisti dobiček ima posojilnica, ker njen dobiček je večji, kakor od „Domovine“ navedena svota v znesku 34 tisoč kron.

K njenemu čistemu dobičku se mora tudi prištevati onih 16 tisoč kron, katere so se pri posestvih odpisale.

Posojilnica ima toraj trikrat manj vlog, kakor mestna hranilnica, posojilnica ima morda samo polovico toliko hipotekarnih posojil, kakor mestna hranilnica, a vendar pa več čistega dobička! In sicer se napram vlog in posojil mora spoznati čisti dobiček posojilnice d v a k r a t večji, kakor dobiček hranilnice.

Toda kdo se bode temu čudil? Saj posojilnica zahteva po svojih pravilih pri perzonalnih posojilih (toraj takih, pri katerih se dolg ne zabilježi v zemljiški knjigi) šest procentov obresti, pri posojilih, pri katerih se dolg v zemljiški knjigi zasiguri, pa pet in pol procentov, čeprav bi nam tudi nikakor ne bi bilo težko dokazati, da se tudi za dolgove, kateri so s pomočjo zemljiške knjige zasigurjeni, od posojilnice kaj rado zahteva šest procentov.

Posojilnica toraj ne deluje v gospodarstvenem oziru, ona si ne prizadeva, da bi kmetu s posojili pomagala, temveč ona skrbi za to, da si pridobi s kolikor mogoče visokimi obrestnimi procenti po zmožnosti visoki čisti dobiček in to seveda za sebe in v prid drugih namenov, iz katerih vlečejo nekateri drugi znani ljudje zopet svoj dobiček, nikdar pa ne kmet! Obresti vlog so znašale pri posojilnici do 1. aprila 1902 4.1 procentov, od tega dne so se povikšale na 4¼ procentov in kakor kažejo oznanila v različnih kranjskih časopisih, so se zopet povikšale na prejšnji svoj vrhunec, namreč na štiri in pol procentov.

To dejstvo dokazuje dovolj, da grejo vloge pri posojilnici nazaj, kar se tudi iz zgoraj navedenih številk razvidi. Posojilnica je toraj gotovi denar izdala na posojila, da bi kolikor mogoče mnogo na obrestih dobila. Sedaj pa si hoče stem, da je obresti za vloge povikšala, zopet privabiti novih vlog, da bi potem ta denar zopet izposodila in sebi, a nikdar pa ne kmetu z obrestmi od tega denarja pomagala.

Kakor čujemo, so se za celjski okrajni zastop samo pri tem zavodu, toraj pri posojilnici, denarji izposodili, in ti denarji so se morali vsaj po pet in pol procentov obrestovati. Seveda je bilo zopet samo po-

sojilnici s tem pomagano in sicer radi visokih obrest katere se ji morajo od teh posojil plačati, med tem ko okraj, kateri bi lahko bil dobil pri nemškem zavodu v Celju ali pa v Gradcu posojilo na štiri in pol procentne obresti, s tem znatno škodo trpi. Kdo mora plačati zopet to škodo? Kmet in zopet kmet!

Nikakor se nam toraj ni čuditi, ako se pri tem gospodarjenju plačilni prikladi pri okrajnem zastopu vsako leto povikšujejo in bodejo dosegli v dajnem času že 26. procent.

Toda o tem bomo pisali pri priložnosti in ozirali pri tem posebno na gospoda K o z e m a, ki še ga „poštenega“ tajnika celjskega okrajnega zastopa

3. mladeniški shod.

Poročali smo Vam o prvem takozvanem mladeniškem shodu, ki se je vršil na Ptujski Gori, pisali smo tudi o razbojniških posledkah drugega shoda, v katerem se pri sv. Trojici in pri sv. Lenartu v Slovenskih Goricah in danes hočemo spregovoriti par besedi o tretjem mladeniškem shodu, kateri se je vršil zadnji nedeljo v Pletrovčah.

Hvala Bogu, vendarle enkrat so prišli kmetje in njih sinovi do spoznanja, hvala Bogu, komaj enkrat so sprevideli, kaj hoče ž njimi tarška druhal! Med tem, ko se je vdeležilo nad tisoč mladeničev družin zega shoda, pogorel je tretji popolnoma in to celo v savinjski dolini.

„Celjska žaba“ piše, da je bilo število udeležencev na 3. mladeniškem shodu, po njenem mnenju 200 do 300. Oho, ta pa je bosa! Vseh skupaj udeležencev bilo niti ne 150 in to pa mi vemo gotovo! Takih mladeničev ni bilo nad 50, drugo so bili dekleta, hlapci, par kmetov, kaplani in masno rejni župniki.

Kar se tiče govorov, piše „Domovina“ to le „Kakor smo čuli, o narodnosti tudi ni bilo ravno preveč govora na shodu.“ — Dobro tak, vsaj si prišla „žaba“ vendarle enkrat resnico, vendarle enkrat so sprevidele črne suknje, da že vse hujskarije pri drugi narodnosti tudi takozvanim „mladeničem“ prisedajo. Govori so se sukali najbolj o krščanskem razdajenju mladeničev in o — molitvi. Gospodje, čemu pa potem shod? Saj imate doma prižnice, saj imate doma veronauk! Pridigujte doma, mladeniči bodejo ostali doma, ne bodejo izdajali denarjev!

S tem shodom samim se nikakor več nočejo pečati, saj je, kakor omenjeno regimentno pogorel, hočemo malo pojasniti sad, tega shoda. Neki kmet se je izrazil napram našemu poročevalcu tako le „Zakaj neki li vendar gonijo to mladino po teh krajih? Moj fant mi je doma — v k r a d e l (!) — vreča žita in ga je prodal, samo da je zamoral na shod!“ — To je mislimo dovolj!

Toda še več! Kmalu po zborovanju se je odpeljalo pet vozi napolnjenih z duhovniki, na različne kraje. „Mladenice“ pa so pustili v Pletrovčah same! Tam je svirala po krčmah godba, bile so tam „fletne“ savinske dekleta. „Moj ljubček, al' hočeš

— več?“, razhajalo se je pozno v noč na vse kraje, vseh po povžiti obilni pijači — moj ljubček, ali bočeš še več?

Stariši, sedaj pa še nam povejte, ali bode potrebno, da vas opozarjamo, na 4. mladeniški shod?

„Na prvem se pilo in vriskalo je,

„Na drugem pa tekla — v potokah je kri,

„Ljubezen na tretjem je grela srcè

„Bog živi mladeniške shode vse tri!

Spodnje-štajerske novice.

Nevihta in toča. (Sv. Urban pri Ptuj.)

Dne 13. avgusta t. l. popoldan smo tukaj veliko straha prestali. Tri velike burje so prihajale od severnega kraja čez Slovenske Gorice nad nas. Tako nevarno je bilo gledati prihod nevihte, da smo mislili, da bode vse proč. Blisk za bliskom je bil videti in grom za gromom se je slišal. Pred točo smo hvala bogu ostali še obvarovani. Padla je zares tu in tam nekatera tako debela, kakor oreh, toda znatne škode ni napravila. Strela je udarila pri posestniku Habjančiču na Kozlovcu in pri Muršecu v Bišečkem vrhu. Obe posestnikoma ste zgoreli stanovališči. Oba stanova zavarovana. Tudi smo od tukaj videli požar proti Lenškaku, tudi tam je ogenj povzročila strela in sicer zgorela viničarija Lišča. Kakor se sliši, se je toča pri sv. Rupertu v Slovenskih Goricah in okolici čisto ta dan vsula tako grozovito iz neba, da se nihče ne spominja, da bi kedaj bil videl tako točo. Se je že vso opeko (cigel) na tamošnji cerkvi in na mnogih hišah zdrobila, potem si pač človek lahko misli, kako je vse drugo uničila. Nekega posestnika dobila toča na polju in ga je skoraj ubila. Presejala mu je klobuk in ga ranila težko na rokah in na glavi. Saj pa tudi ni čudo, ker so leteli takorekoč kosi leda iz nebes, nekateri so bili večji, kakor prije jajca. Nekemu posestniku je ubila toča na polju že preraščeno tele. Cela okolica Sv. Ruperta je popolnoma uničena, ljudje so žalostni in boječe gledajo v bodočnost. Kaj bode, ako ne dobimo pomoči? (Opomba uredništva: Te novice nam je naznanil neki posestnik iz Slovenskih Goric in nas prosil, naj bi svetovali posestnikom, kaj jim je v tem storiti, da dobé kako pomoč. Tu le odgovor: Kmetje ponesrečenih krajev, pa so vaši poslanci? Vprašajte vendar Roškerja, kateri je tako gromel na mladeniškem shodu pri Sv. Urbanu v Slov. Goricah, kaj hoče za vas storiti? Ali vam vaši kmečki poslanci, vaši dohtarčki in klerikalčki nočejo pomagati, ni vam treba obupati, saj so drugi poslanci. Obrnite se na nemške deputate poslance! Naše uredništvo ve na primer za nekega gospoda, po katerem sicer klerikalni „Fihpos“ rad blato meče, a kateri pa vendar kaj rad pomaga kmetom. Ptujski župan Josef Ornig je ta šepod, in mi smo prepričani, da bode on v tej stvari, se mu potožite, pomagal, ako imajo vaši poslanci res preveč opraviti z političnimi govori in zborovanji! —)

Zopet eden! In zopet bo šel eden — rakom žvižgat in žabam pet, namreč konzum v Laškem. Dne 23. t. m. bo izredni občni zbor tega finega društva, od katerega smo pisali tudi mi že parkrat. Na zboru se bode sklenila likvidacija! Na ta način se izogne konzum konkurzu. Seveda je tudi ta konzum ustanovila duhovniška stranka in to iz — same ljubezni do slovenskega kmeta, ki bo sedaj imel čast in veselje, plačevati izgubo in stroške! Toliko časa so gospodje Božji namestniki kmete reševali, da so jih srečno pripravili ob nekaj tisočakov. List za listom pada, konzum za konzumom je „fuč“, a vendar še je mnogo kmetov, kateri nam nočejo verjeti, da je vsak konzum za njih gotova poguba. Kdor ne verjame, pa naj trpi škodo.

Mrtvega so našli Janeza Kaisersberger, bivšega okrajnega cestnikarja v njegovem stanovanju pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Imenovani je rad šnopsal, precej pa se tudi trudil pri delu. Navado je imel, da je, ako je imel kaj denarja zvečer, ko je šel spat duri od znotraj zavezal, kar je tudi zadnjo večer storil. Denarja je imel pri sebi 8 kron. Ker je, ko so ga našli, ležal odet v postelji, kakor da bi spal, je soditi, da ga je zadela kap (božji žlak.)

S špirtom se je težko poškodoval. V Možganjcih si je hotel neki Prejat, ravno tam doma, ogasiti žejjo iz steklenice, ker je mislil, da je v njej voda. V steklenici pa je bil špirt, kakor se navadno rabi na kmetih za pripravo jesiha. Samo en požirek iz steklenice je zadostoval, da si je Prejat sežgal in poškodoval jako nevarno goltanec in jezik, da so ga morali prepeljati v Ptujsko bolnišnico.

Mrtvo truplo v Dravi. Neki Ignac Šifko je dne 1. t. m. v Mariboru ustrelil svojo ženo, potem pa še na sebe ustrelil in se težko ranil. Vrh tega je skočil v Dravo in utonil. Njegovo truplo so potegnili šele 9. t. m. v Ormožu iz Drave.

Po neprevidnosti ga je ustrelil. Neki Franc Mušič od sv. Bolfenka v Halozah je pregledoval dne 8. t. m. staro puško. Ker ni vedel, da je puška nabita, nameril je proti svojemu tovarišu Lugišek u iz Narapel. Puška se je sprožila in Lugišek se je zgrudil smrtno zadet na tla. Mušič se bode moral radi tega zagovarjati pred sodnijo.

Roparji se klatijo po občinah Loka in Šusam in sicer že več, kakor teden dni, ne da bi se bilo do sedaj posrečilo sodniji, dobiti le enega v pest. Te dni so se podali — kakih 5 do 8 mož — proti Pristavi. Roparji napadajo navadno proti večeru kmečke hiše in tam prisilijo prebivalce, da jim morajo dati denar, obleko, živež itd. Žandarmerija jako pridno zasleduje roparje. Dva moža na primer od postaje v Pristavi sta med tem, ko se te vrste pišejo, že 229 ur v službi.

Dopisi.

„Iz Korondičberga nad Peklom.“ Pod tem neumnim naslovom je prinesel mariborski farški listič umazan članek, v katerem hoče njegov neumni do-